

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/85/2023
Identifikačné číslo spisu:	4420200699
Dátum vydania rozhodnutia:	26.10.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:4420200699.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu R. Y., narodeného XX. H. XXXX, W. A., Y. C.. Š. XX, zastúpeného advokátkou JUDr. Klárou Decsiovou, Nové Zámky, Radničná 4, proti žalovanej UNICO TRADE, s. r. o., Nové Zámky, M.R. Štefánika 19, IČO: 36 537 039, zastúpenej advokátom Mgr. Martinom Šutkom, Nové Zámky, Ernestova bašta 2524/7, o zaplatenie 713,60 eur s prísl., vedenom na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 15C/5/2020, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre sp. zn. 12Co/28/2022 z 31. januára 2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Napadnutým uznesením Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) sp. zn. 12Co/28/2022 z 31. januára 2023 pripustil späťvzatie žaloby, rozsudok Okresného súdu Nové Zámky (ďalej len „súd prvej inštancie“) č. k. 15C/5/2020-129 z 8. novembra 2021, ktorým bola žaloba o zaplatenie 713, 60 eur s prísl. zamietnutá, zrušil a konanie zastavil. Žalovanej priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v plnom rozsahu.

2. Odvolací súd na základe dispozitívneho úkonu žalobcu po podaní odvolania žalobcom, so súhlasom žalovanej rozhodol o pripustení späťvzatia žaloby, zrušení rozsudku súdu prvej inštancie a zastavení konania v súlade s § 370 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Pri posudzovaní dôvodov zastavenia konania v nadväznosti na rozhodnutie o trovách konania v zmysle § 256 ods. 1 CSP, skonštatoval, že z procesného hľadiska žalobca zavinil zastavenie konania tým, že vzal žalobu späť bez uvedenia právne významných dôvodov vzťahujúcich sa na konanie žalovanej v súvislosti s uspokojením pohľadávky. Nestotožnil sa s tvrdením žalobcu, že z procesného hľadiska zavinila zastavenie konania žalovaná. V kontexte uvedeného zdôraznil, že zásada procesnej zodpovednosti za zavinenie znamená, že trovy je povinná nahradiť tá zo strán, ktorá zavinila, že vznikli. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada trov konania, ktoré by pri jeho riadnom priebehu nevznikli. Pojem „procesné zavinenie“ sa posudzuje výlučne z procesného

hľadiska a rozhodujúcimi skutočnosťami sú tie, ktoré vznikli po začatí konania. Zavinenie je interpretované vo vzťahu k príčinnej súvislosti, v ktorom je príčinou správanie sa strany sporu (teda aj jej prejav vôle spočívajúci napr. v späťvzátí žaloby) a dôsledkom je vznik trov konania protistrany. Odvolací súd zároveň podotkol, že na rozhodnutie o trovách konania neaplikoval ustanovenie § 257 CSP, ani sám žalobca neuvádzal relevantné dôvody pre použitie uvedeného ustanovenia. Nárok žalovanej na náhradu účelne vynaložených trov konania vznikol v súlade s § 396 ods. 1 v spojení § 256 ods. 1 CSP, preto jej priznal nárok náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie v súlade s § 262 ods. 2 CSP.

3. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu - výroku o trovách konania podal dovolanie žalobca (ďalej len „dovolateľ“), ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, namietaním nedostatočným vysporiadaním sa odvolacím súdom so skutkovými okolnosťami na strane žalobcu, jeho sociálnymi a majetkovými pomermi rozhodnými pre aplikáciu ustanovenia § 257 CSP na rozhodnutie o trovách konania, ako aj formalistickým prístupom k veci, čím došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Dovolateľ poukázal na to, že je poberateľom starobného dôchodku vo výške 545,60 eur, vekovo staršou osobou (rok narodenia 1945). Tvrdil, že vo všetkých podaniach poukazoval na okolnosti rozhodujúce na rozhodnutie o trovách konania podľa § 257 CSP. Argumentoval tým, že v žalobe popísal skutočnosti, na základe ktorých podal poddĺžnicku žalobu voči žalovanej ako nadobúdateľovi nehnuteľností nachádzajúcich v k. ú. W. A., ktorých hodnota je viacnásobne vyššia ako výška uplatňovaného nároku. Podľa dovolateľa na zrejmy nepomer medzi sociálnym a majetkovým postavením strán sporu, mal odvolací súd pri spravodlivom rozhodovaní zo zákona prihliadať. Zdôraznil, že predmetom sporu bol nárok zamestnanca vyplývajúci z neplatného skončenia pracovného pomeru v spoločnosti Elektrosvit a. s., Nové Zámky, ako zamestnávateľa. Žalobou sa domáhal zaplatenia 713,60 eur s prísľusenstvom, ktoré pohľadávky bol povinný zaplatiť zamestnávateľ na základe exekučného titulu a to rozsudku Okresného súdu Nové Zámky č. k. 4C/365/1999- 48 z 19. júna 2000 s právoplatnosťou od 14. marca 2012. Zároveň predložil návrh na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia z dôvodu jeho majetkových a sociálnych pomerov. Prehlásil, že nedisponuje žiadnym hnutelným alebo nehnuteľným majetkom väčšej hodnoty, je poberateľom starobného dôchodku, ktorého výšku preukázal jeho potvrdením a prípadnou exekúciou by bola ohrozená jeho každodenná existencia a živobytie. Navrhol zrušiť napadnuté uznesenie v napadnutej časti a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie, ako aj odložiť vykonateľnosť.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu poukázala na skutkové okolnosti danej veci s tým, že nesúhlasila s nepriznaním náhrady trov konania. Uviedla, že vek a majetkové pomery žalobcu neospravedlňujú jeho špekulatívne konanie, ktorým mohol byť uspokojený ešte v roku 2015, keď mu spoločnosť Bitler Garden, s. r. o. listom z 13. mája 2015 ponúkla možnosť na zaplatenie jeho pohľadávky. Žalobca na ponuku reagoval výsmešným listom a požadoval 1,3 milióna eur. Ďalej sa žalobca účelovo vyhýbal vyplateniu jeho pohľadávky, pretože v uvedenom období prebiehal na Okresnom súde Nové Zámky spor o určenie vlastníckeho práva vedený pod sp. zn. 9C/315/2014, ktorým škodil podnikateľským aktivitám vlastníka nehnuteľností zapísanou informatívnou poznámkou na jeho liste vlastníctva, pričom aj uvedený spor skončil zastavením konania na základe späťvzatia žaloby žalobcom. K majetkovým pomermi žalobcu, žalovaná poukázala na prebiehajúce tri exekučné konania (sp. zn. 342EX/766/2018, 342EX/754/2019 a 342EX/1022/2022), v ktorých boli jeho pohľadávky vymožené v rozsahu 100 %, vrátane ich prísľusenstva, pričom pre žalobcu bola vymožená celkom suma 9000 eur. Ďalej žalovaná uviedla, že žalobca vlastní nehnuteľnosti nachádzajúce sa v k. ú. W. A., zapísané na listoch vlastníctva (ďalej len „LV“) č. XXXXX (trojizbový byt č. 5 na druhom poschodí bytového domu č. XX, na ulici Y. C.. Š. U. W. A.) a č. XXXX (záhrada). Do roku vlastnil aj dvojizbový byt č. XX na druhom poschodí bytového domu č. XX na ulici Cyrilometodskej v Nových Zámkoch, zapísaný na LV č. XXXX, ktorý daroval 27. júna 2022. Stotožnila sa žalovaná s argumentáciou odvolacieho súdu uvedenou v bodoch 17 a 18. Podotkla, že odvolací súd správne zdôraznil, že k uspokojeniu žalobcu došlo inou osobou v exekučnom konaní, pričom k späťvzatiu žaloby došlo bez uvedenia právne významných dôvodov vzťahujúcich sa na konanie žalovanej v súvislosti s konečným uspokojením jeho pohľadávky. Podľa názoru žalovanej poddĺžnicka žaloba bola v danom prípade realizovaná zbytočne a neskoro. Z opatrnosti poukázala na zmätočnosť dovolania, jeho rozsahu, pričom z jeho obsahu je

zrejme, že žalobca napáda len výrok o trovách konania. Navrhla odmietnuť dovolanie, resp. zamietnuť. Uplatnila náhradu trov dovolacieho konania.

5. Žalobca k doručenému vyjadreniu žalovanej repliky nepredložil.

6. Podľa § 444 ods. 1 CSP dovolací súd na návrh odloží vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa.

7. Najvyšší súd nezistil splnenie podmienok pre odloženie vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP a v súlade s ustálenou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

8. Najvyšší súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napádané rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

9. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa (dnes inštancie), sa v civilnoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

10. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

11. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

13. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

14. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva strany sporu a nesprávny procesný postup súdu reprezentujúci takýto zásah znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom.

Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

15. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019).

16. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

17. Predmetom dovolacieho prieskumu je napádané rozhodnutie odvolacieho súdu o nároku na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že rozhodovanie o trovách konania je integrálnou súčasťou civilného sporového konania, a ako také spadá pod čl. 46 ods. 1 ústavy (ústavný zákon č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, ďalej len „ústava“), prostredníctvom ktorého sa zaručuje každému základné právo na súdnu ochranu. Všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže postupom, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo strany sporu na súdnu ochranu. Či je základné právo na súdnu ochranu naplnené reálnym obsahom (čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 46 ods. 4 ústavy), určuje zákonná úprava náhrady trov konania obsiahnutá v procesnom predpise, ktorú treba vykladať v súlade s vymedzeným obsahom a účelom základného práva na súdnu ochranu. Obsahom práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je ratio materiae aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (Robins proti Spojenému kráľovstvu z 23. septembra 1997).

18. Za rozhodnutie, ktorým sa konanie pred odvolacím súdom o danej otázke končí, možno považovať rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým rozhodol o nároku na náhradu trov konania s konečnou platnosťou, preto je preskúmateľné v dovolacom konaní v zmysle § 420 CSP (I. ÚS 387/2019, I. ÚS 275/2018).

19. V sporovom konaní je rozhodovanie o trovách konania založené na zásade úspechu v spore vyplývajúcej z § 255 CSP, ktorá sa uplatní tak, že neúspešná strana sporu je povinná nahradiť v spore úspešnej strane trovy konania, ktoré jej vznikli. Uvedená zásada je doplnená zásadou zodpovednosti za zavinenie vyplývajúca z § 256 ods. 1 CSP. Uvedená zásada znamená, že trovy je povinná nahradiť tá zo strán, ktorá zavinila, že vznikli.

20. Z okolností preskúmvanej veci vyplýva, že po rozhodnutí súdu prvej inštancie vo veci samej došlo podaním žalobcu z 26. januára 2023 k späťvzatiu žaloby, z dôvodu zaplatenia uplatneného nároku v exekučných konaniach, ktoré boli vedené voči povinnému Elektrosvit, a. s., Nové Zámky, celkom vo výške 7060,76 eur (v spise na č. l. 176-177). Odvolací súd v bodoch 16 až 18 odôvodnenia v súlade s náležitosťami vyplývajúcimi z § 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP, namietaný výrok o trovách konania odôvodnil konštatovaním, že žalovaná v spore neuspokojila žalobou uplatnený nárok, ktorý bol uspokojený jeho vymožením v exekučných konaniach vedených voči povinnému z exekučných titulov. Zdôraznil, že k uspokojeniu pohľadávky došlo teda v zákonom predvídanom procese, takže z

procesného hľadiska žalovaná nezavinila, že konanie bolo zastavené. Napokon sa odvolací súd vysporiadal aj s neaplikovaním ustanovenia § 257 CSP na rozhodnutie o trovách konania. Zdôraznil, že žalobca neuviedol žiadne relevantné dôvody pre nepriznanie náhrady účelne vynaložených trov konania žalovanou. Aj zo stanoviska žalovanej k späťvzatiu žaloby (v spise na č. l. 183) je nepochybné, že žalovaná nesúhlasila s nepriznaním náhrady trov konania, s prihliadnutím na nedôvodnosť žaloby, ako aj jej zamietnutie pre dôvodne uplatnenú námietku premlčania, na ktoré dôvody odvolací súd taktiež poukázal a v súlade so zásadou zodpovednosti za zavinenie priznal žalovanej nárok na náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania (§ 256 ods. 1 CSP). Z uvedeného teda vyplýva, že uplatnená námietka týkajúca sa nevysporiadania s uplatnenými dôvodmi žalobcom nebola opodstatnená. Aj náhrada trov konania priznaných podľa § 256 ods. 1 CSP sa vzťahuje na účelne vynaložené trovy. Ide o vyjadrenie všeobecného princípu, že nárok na náhradu trov konania je úzko spätý s účelnosťou ich vynakladania pri uplatňovaní práva na súdnu ochranu.

21. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v náleze sp. zn. IV. ÚS 480/2018 k ústavno-konformnej interpretácii ustanovenia § 256 ods. 1 CSP vyslovil, že ak má byť rozhodnuté podľa § 256 ods. 1 Civilného sporového poriadku treba mať na pamäti, že nárok na náhradu trov konania je nárokom, ktorý má oporu v ustanoveniach práva procesného a nie práva hmotného. Preto tiež o otázke, či strana sporu zavinila, že konanie bolo zastavené, možno uvažovať len z hľadiska procesného; dôvodnosť žaloby súd nemá skúmať z hľadiska hmotného práva. Rozhodnutie o trovách konania však nemá byť výsledkom mechanického posudzovania zavinenia či úspechu v procese, ale celkovým zhodnotením okolností prípadu.

22. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada trov konania, ktoré by pri jeho riadnom priebehu nevznikli, uložená rozhodnutím súdu tomu, kto ich vznik zavinil. Kritérium procesného zavinenia sa posudzuje z objektívneho hľadiska, a to vo vzťahu medzi tým, čo žalujúca strana v konaní požadovala, resp. akého výsledku sa domáhala a skutočnosťou, pre ktorú žalujúca strana neskôr vzala žalobu späť s tým, že konanie bolo zastavené. Termín „zavinenie“ nemožno interpretovať v doslovnom jazykovom zmysle, ale vo vzťahu príčinnej súvislosti, v ktorom príčinou je prejav vôle spočívajúci v späťvzati žaloby (I. ÚS 196/09, II. ÚS 221/2015).

23. Na základe uvedeného dovolací súd teda konštatuje, že dovolateľ nedôvodne namietal nevysporiadanie sa so skutkovými okolnosťami danej veci, ako aj nesprávne posúdenie procesného zavinenia na zastavení konania pri rozhodovaní o trovách konania v zmysle § 256 od. 1 CSP. Postupom dovolacieho súdu, ani jeho rozhodnutím o trovách konania nedošlo k vade zmatečnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, preto prípustnosť a ani dôvodnosť z tohto dôvodu nie je daná.

24. K námietke týkajúcej sa neposúdenia existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP odvolacím súdom, dovolací súd uvádza, že zo spisového materiálu v preskúmvanej veci nepochybne vyplýva, že dovolateľ v súvislosti s rozhodovaním súdu o trovách konania, v priebehu konania na súde prvej inštancie, a ani v odvolacom konaní nenavrhol resp. ani nepožiadaval aplikovať ustanovenie § 257 CSP. V podaní, ktorým vzal žalobu späť len navrhol nepriznať náhradu trov konania žalovanej z dôvodu, že on procesne nezavinil zastavenie konania (v spise na č. l. 176). O aplikáciu ustanovenia § 257 CSP na rozhodnutie o trovách konania požiadaval až v podanom dovolaní, v ktorom poukázal na sociálne a majetkové pomery, pričom na druhej strane žalovaná nepriaznivé majetkové a sociálne pomery žalobcu spochybnila a na podporu svojich vyjadrení predložila aj listinné dôkazy preukazujúce jej snahu o vyporiadanie uplatnenej pohľadávky v roku 2015, ako aj dôkazy preukazujúce majetkové pomery žalobcu ako vlastníka viacerých nehnuteľností evidovaných na LV č. XXXXX a č. XXXX v k. ú. W. A.Y. (v spise na č. l. 272 až 310).

25. Ustanovenie § 257 CSP predstavuje odchýlku zo zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP), aj zo zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Súd podľa neho nemusí uložiť neúspešnej strane sporu povinnosť nahradiť trovy konania vzniknuté úspešnej strane, resp. nemusí strane, ktorá spôsobila vznik trov svojím zavinením uložiť, aby tieto trovy nahradila protistrane. Dôvody hodné osobitného zreteľa rovnako ako výnimočné okolnosti zákon neuvádza ani exemplifikatívne (vo forme príkladného výpočtu) a výklad týchto podmienok ponecháva na súdnej praxi. To však neznamená, že

tým vytvára priestor na celkom voľnú úvahu súdu. V zmysle ustálenej judikatúry (napr. uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 2MCdo/17/2009, 5Cdo/67/2010, či 3MCdo/46/2012), ustanovenie § 257 CSP nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie, ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihladiť. Každé rozhodnutie súdu, ktorým sporovej strane neprizná náhradu trov konania, musí byť zo svojej podstaty výnimočným rozhodnutím, prijatým na základe riadneho zváženia všetkých relevantných okolností konkrétneho prípadu a na základe prísne reštriktívneho výkladu ustanovenia § 257 CSP a v ňom obsiahnutej formulácie „existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa“. Uvedené ustanovenie preto nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihladiť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. Pri posudzovaní dôvodov hodných osobitného zreteľa súd prihliada na majetkové, sociálne, osobné, zárodkové a iné pomery všetkých strán sporu a všima si aj okolnosti, ktoré viedli strany k uplatneniu nároku na súde, a ich postoj v konaní. K dôvodom hodným osobitného zreteľa teda môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo k určitej procesnej situácii, a teda tento dôvod je daný charakterom tohto konania alebo charakterom procesnej situácie. Zároveň je potrebné prihliadať aj na okolnosti, ktoré viedli strany k uplatneniu nároku na súde a ich postoj v konaní (R 24/1964). Použité ustanovenia § 257 CSP neslúži na zmierňovanie alebo odstraňovanie majetkových rozdielov medzi stranami, slúži na dosiahnutie spravodlivosti pre strany sporu, pokiaľ ide o vedenie súdneho konania a jeho výsledok. Hranice sudcovskej úvahy sú však dané účelom právnej náhrady trov konania, ktorá jej nepriznanie pripúšťa len ako výnimku.

26. Zhodnotenie skutkových okolností rozhodných pre posúdenie, ktorá zo strán z procesného hľadiska zaviniла zastavenie konania vo vzťahu k dôvodu späťvzatia žaloby odvolacím súdom, dovolací súd považoval za správne. K tvrdeniam žalobcu v dovolaní, že vo všetkých podaniach popisoval okolnosti prípadu, pre ktoré bolo možné podľa dovolateľa použiť ustanovenie § 257 CSP, dovolací súd s poukazom na skutkový okolnosti vyplývajúce z obsahu spisu (bod 25 odôvodnenia) nepovažoval za relevantné. V danom prípade pokiaľ odvolací súd nevzhliadol existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa pre použitie ustanovenia § 257 CSP, o trovách konania rozhodol v súlade so zásadou zodpovednosti za zavinenie, správnym posúdením, ktorá zo strán z procesného hľadiska zaviniла zastavenie konania (§ 256 ods. 1 CSP), dovolaním napadnuté rozhodnutie, ani procesný postup predchádzajúci jeho vydaniu, nevykazuje vadu zmatečnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, preto dovolanie nie je prípustné a ani dôvodné.

27. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd odmietol dovolanie v súlade s § 447 písm. c) CSP, lebo smeruje proti rozhodnutiu proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

28. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a zásadou úspechu žalovanej vyplývajúcou z § 255 ods. 1 CSP, ktorej priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu proti žalobcovi, ktorý nebol úspešný. O výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.